

DVADESET DRUGO RAMAZANSKO SIJELO

POVEĆANI IBADET U ZADNJOJ TREĆINI I LEJLETUL-KADRU

Svaka zahvala pripada samo Allahu, Onome koji poznaje i tajno i javno, Onome koji suzbija oholnike Svojom snagom i moći, Onome koji dobro poznaje broj spuštenih kapljica vode od kojih se poslije rijeke pune i teku. On šalje noćne tmine, koje opet zamjenjuje sabahskim zrakama. On upotpunjuje sevap i nagradu pobožnima. Dobro poznaje skrivene poglede i ono što grudi kriju. Svojim rizkom obuhvatio je sva stvorenja, tako da nije izostavio ni mrava u zemlji, a niti ptiče u gnijezdu. On je Taj koji daje i bogatstvo i siromaštvo, i uistinu s Njegovom mudrošću nastaje i bogatstvo i siromaštvo. On je pojedina stvorenja odlikovao jedna nad drugima, pa je čak i vremena odlikovao jedna nad drugima, tako da je Noć kadra bolja od hiljadu drugih mjeseci.

Hvalim Ga neizmjernom hvalom i zahvaljujem Mu se zahvalom koja povlači za sobom povećanje Njegovih blagodati. Svjedočim da nema istinskog boga osim Allaha Jedinog, koji nema sudruga, izgovarajući ove riječi kao iskreni u svome ubjeđenju. Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik, između čijih je prstiju voda tekla, neka je Allahov salavat i selam na njega i njegovog druga Ebu Bekra koji mu je bio saputnik i u blagostanju i u tegobama, i na Omera b. El-Hattaba koji je bio utvrda i ograda islama, i na Osmana koji je skupio i objedinio Allahovu Knjigu, i na Aliju, vještog ratnika koji se po svojoj hrabrosti izdvajao između drugih. Neka je Allahov salavat i selam, također, na svu Vjerovjesnikovu porodicu, njegove ashabe koji su se isticali u svojim djelima i namjerama.

Draga moja braćo! U zadnjih deset noći plemenitog mjeseca ramazana nalazi se i Lejletul-kadr, noć koju je Uzvišeni Allah odlikovao nad drugim noćima i noć čijom je vrijednošću i dobrom počastio ovaj ummet. Njenu vrijednost Allah, subhanehu ve te'ala, spominje u Svojoj Knjizi:

﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْمُبْرَكَةِ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿٢﴾ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿٤﴾ أَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا

مُرْسِلِينَ ﴿٥﴾ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦﴾ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ﴿٧﴾ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾ ﴿

"Mi smo počeli da je (knjigu Kur'an) u Blagoslovljenoj noći objavljujemo – i Mi, doista, opominjemo – u kojoj se svaki mudri posao riješi po zapovijedi Našoj! Mi smo, zaista, slali poslanike kao milost Gospodara tvoga – On, uistinu, sve čuje i sve zna – Gospodara nebesa i Zemlje i onoga što je između njih – ako čvrsto vjerujete, drugog boga osim Njega nema; On život i smrt daje – Gospodara vašeg i Gospodara vaših predaka davnih!"²⁷⁷

Svevišnji Allah naziva Knjigu blagoslovljenom zbog velikog dobra, bereketa i vrijednosti Lejletul-kadra. Bereket i blagoslov Noći kadra ogleda se i u činjenici da je objavljivanje ovog plemenitog Kur'ana počelo u ovoj noći. Svevišnji kaže da se u ovoj noći svaki mudri posao riješi, tj. prepisivanje iz Levhi-Mahfuza Allahove odredbe – svega onoga što će se desiti u narednoj godini, kao naprimjer: opskrba, smrtni časovi, dobro, zlo i sve druge mudre i precizne Allahove, subhanehu ve te'ala, odredbe u kojima nema greške niti nedostatka, besmislenosti niti beznačajnosti. To je odredba Silnog i Sveznajućeg!

Također, Svevišnji Allah kaže:

﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾ لَيْلَةُ الْقَدْرِ حَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ نَزَّلَ الْمَلَكُكُمُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَّمَ هِيَ حَتَّى مَطَلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾ ﴾

"Mi smo ga počeli objavljivati u Noći kadr – a šta ti misliš šta je Noć kadr? Noć kadr bolja je od hiljadu mjeseci – meleki i Džibril spuštaju se u njoj, s dozvolom Gospodara svoga, zbog odluke svake, sigurnost je u njoj sve dok zora ne svane."²⁷⁸

Kadr ima značenje ugleda i hvale dostojnog mjesta, ili ima značenje odredbe i presude, jer je Noć kadra ugledna i veličanstvena noć u kojoj Allah, subhanehu ve te'ala, određuje šta će se od Njegovih mudrih postupaka desiti u narednoj godini, koje je već davno odredio. "Noć kadr bolja je od hiljadu mjeseci", tj. po svojoj vrijednosti,

²⁷⁷ Prijevod značenja Ed-Duhan, 3-8.

²⁷⁸ Prijevod značenja El-Kadr, 1-5.

ugledu, velikom dobru koje se nalazi u njoj, tako da će i onome ko Noć kadr provede u namazu, vjerujući i nadajući se nagradi, biti oprošteni prethodni grijesi. **"Meleki i Džibril spuštaju se u njoj"** – meleki su Allahovi robovi koji Mu danonoćno čine ibadet:

﴿لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾﴾

"A oni koji su kod Njega ne zaziru da Mu se klanjaju, i ne zamaraju se, hvale Ga noću i danju, ne malaksavaju."²⁷⁹ Meleki se spuštaju u Noći kadr na Zemlju sa svakim dobrom, blagoslovom i milošću. **"...Ruh – Džibril"**: Svevišnji Allah, nakon općenitog spomena meleka, spominje Džibrila da ukaže na njegovu vrijednost. **"...sigurnost je u njoj"**, tj. u Noći kadr sigurnost je za vjernike od svega čega se boje i od čega strahuju. U njoj je mnogo onih koji se oslobode džehennemske vatre i koji postaju sigurni od kazne u njoj. **"...sve dok zora ne svane"**, tj. Noć kadr traje sve dok se ne pojavi zora kada i završavaju djela u njoj. U ovoj plemenitoj suri spomenute su mnoge vrijednosti ove noći:

Prva: Svevišnji Allah počeo je u ovoj noći objavljivanje Kur'ana koji je uputa ljudima i razlog njihove sreće i na dunjaluku i na ahiretu.

Druga: Postavljanje pitanja o Noći kadra ukazuje na njenu veličinu i posebnost: **"A šta ti misliš šta je Noć kadr?"**

Treća: Noć kadra bolja je od hiljadu mjeseci.

Četvrta: U Noći kadra spuštaju se meleki, a oni se ne spuštaju osim sa svakim dobrom, blagoslovom i milošću.

Peta: Ova noć naziva se sigurnom jer se u njoj, pokornošću i obožavanjem Gospodara, postiže sigurnost od kazne.

Šesta: Allah, subhanehu ve te'ala, objavio je o njenoj vrijednosti cijelu suru koja će se učiti do Sudnjeg dana.

O vrijednostima Noći kadra govore i hadisi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Tako se u dva Sahiha od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *"Ko provede Noć kadr u namazu, vjerujući i nadajući se nagradi, bit će mu oprošteni prethodni grijesi."* Riječi: *"vjerujući i nadajući se"* znače: vjerujući u Allaha, subhanehu ve te'ala, i u nagradu koju je

²⁷⁹ Prijevod značenja El-Enbija, 19-20.

Allah pripremio za one koji ovu noć provedu u ibadetu u nadi za postizanjem nagrade, tragajući za nagradom. Ovo se postiže svejedno znalo se kada je Noć kadra ili ne, jer Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nije uvjetovao postizanje ove nagrade znanjem.

Lejletul-kadr je u ramazanu, jer je Uzvišeni Allah otpočeo s objavljivanjem Kur'ana u ovoj noći i obavijestio je da je to bilo u mjesecu ramazanu:

﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴾

"Mi smo ga počeli objavljivati u Noći kadr."²⁸⁰

﴿ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ ﴾

"Ramazan je mjesec u kojem je objavljen Kur'an..."²⁸¹ Ovime se pouzdano dolazi do zaključka da je Noć kadr u mjesecu ramazanu. Ona je postojala u prethodnim narodima i postojat će u ovom narodu sve do Sudnjeg dana, kako bilježe imam Ahmed i Nesai od Ebu Zerra, radijallahu anhu, da je rekao: "Allahov Poslaniče, obavijesti me o Noći kadra, je li ona u ramazanu ili u drugom mjesecu?" Poslanik je odgovorio: "Svakako, ona je u ramazanu." "Je li ona postoji sve dok postoje i vjerovjesnici, pa kada oni umru i ona se uzdigne ili će ostati do Sudnjeg dana?", ponovo je upitao Ebu Zerr. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio je: "Naprotiv, ona ostaje do Sudnjeg dana!"²⁸² Međutim, njena vrijednost i nagrada odnosi se, a Allah najbolje zna, samo na sljedbenike Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kao što se i vrijednost petka odnosi samo na njih, Allahu neka je hvala.

Noć kadra je u zadnjoj trećini mjeseca ramazana, tj. u zadnjih deset noći mjeseca ramazana, zbog riječi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem: "Tražite Lejletul-kadr u zadnjih deset noći ramazana."²⁸³

Također, vjerovatnije je da je ona u neparnim noćima, a ne u parnim, zbog riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem:

²⁸⁰ Prijevod značenja El-Kadr, 1.

²⁸¹ Prijevod značenja El-Bekare, 185.

²⁸² Hadis, također, bilježi i Hakim i kaže: "Hadis je vjerodostojan po uvjetima Muslima, ali ga nisu zabilježili." Prenosi se da se sa ovom ocjenom složio i Zehebi.

²⁸³ Muttefekun alejhi.

"Tražite Lejletul-kadr u neparnim noćima zadnjih deset noći ramazana."²⁸⁴

Isto tako, vjerovatnije je da se ova noć nalazi u sedam zadnjih noći zbog hadisa Ibn Omera, radijallahu anhuma, u kojem se spominje da su pojedini ashabi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, usnili da je Lejletul-kadr u sedam zadnjih noći, pa je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Vidim da se vaši snovi slažu oko sedam zadnjih noći, pa ko je bude tražio, neka je traži u sedam zadnjih noći."²⁸⁵ Kod imama Muslima stoji da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Tražite je u zadnjih deset noći, pa ukoliko neko od vas oslabi i malaksa, onda neka ne dozvoli da bude savladan u sedam preostalih noći."

Od sedam zadnjih noći najbliža neparna noć Lejletul-kadru jeste dvadeset sedma noć, zbog riječi Ubejja b. Ka'ba, radijallahu anhu: "Tako mi Allaha! Ja znam koja je to noć koju nam je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio da provedemo u ibadetu. To je dvadeset sedma noć!"²⁸⁶ Međutim, Noć kadr ne ograničava se na određenu noć tokom svih godina, već se mijenja, tako da naprimjer jedne godine bude dvadeset sedme noći, druge godine dvadeset pete noći i tako, slijedeći Allahovu volju i Njegovu mudrost. Dokaz tome su riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Tražite je u devet zadnjih noći, u sedam zadnjih noći i u pet zadnjih noći."²⁸⁷ Ibn Hadžer, rahmetullahi alejhi, kaže u Fethu: "Najispravnije mišljenje jeste da je Noć kadra u zadnjih deset noći i to u neparnim noćima i ona se mijenja iz godine u godinu."

Svevišnji Allah skrio je od Svojih robova znanje o njoj upravo iz milosti prema njima, kako bi, tragajući za njom u tim noćima, učinili što više djela: klanjali namaz, učili zikr i dove, i time se približili Allahu, subhanehu ve te'ala, i Njegovoj nagradi. Također, Uzvišeni je skrio ovu noć kako bi ispitao Svoje robove, da vidi ko će biti ustrajno činiti dobra djela tragajući za Noći kadra, a ko će biti lijen i nemaran prema ovoj noći. Uistinu, ko žudi za nečim, taj i traga za tim, i u tome ne

²⁸⁴ Buharija.

²⁸⁵ Muttefekun alejhi.

²⁸⁶ Muslim.

²⁸⁷ Buharija.

osjeća nimalo umora. Možda Allah, subhanehu ve te'ala, ponekad i dozvoli nekim Svojim robovima da saznaju kada je Noć kadra putem određenih pokazatelja i znakova koje oni vide, kao što je i Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, jedne prilike usnio kako ujutro, nakon Noći Kadra, čini sedždu u blatu, što se i obistinilo kada je jedne neparne ramazanske noći pala kiša i Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je ujutro, nakon te noći, klanjao sabah-namaz čineći sedždu na mokroj zemlji.

Draga moja braćo, u Noći kadra se otvaraju vrata, miljenici se u njoj približavaju, slušaju se njihove molbe i uslišavaju, onima koji je provedu u ibadetu piše se ogromna nagrada. Noć kadra bolja je od hiljadu mjeseci. Stoga, trudite se u traganju za njom, Allah vam se smilovao. Dobro se čuvajte nemara prema ovoj noći!

Gospodaru naš, učini nas predvodnicima dobra, onima koji bježe od svakog zla, onima koji će biti sigurni u džennetskim odajama sa onima kojima si podario Svoje blagodati i koje si sačuvao zla! Gospodaru naš, sačuvaj nas smutnji koje odvede na stranputicu, sačuvaj nas svakog nemorala, javnog i tajnog!

Gospodaru naš, učini da Ti se često zahvaljujemo, da Te ispravno obožavamo! Učini nas Svojim pokornim robovima, Svojim šticećima! Podari nam dobro i na dunjaluku i na ahiretu, i sačuvaj nas džehennemske patnje!

Oprosti nama, našim roditeljima i svim muslimanima Svojom milošću, jer Ti si Najmilostiviji! Neka je salavat i selam na našeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i sve ashabe.